

Theresa Widjeskog-Ahlman
Bearbetning av Cecilia Annertz Lundgren

Svenska från dag ett

En ledarhandledning för dig
som arbetar med asylsökande

Theresa Widjeskog-Ahlman
Bearbetning av Cecilia Annertz Lundgren

Svenska från dag ett

En ledarhandledning för dig
som arbetar med asylsökande

Innehåll

Studiecirkelbeskrivning	3	Träff 5: Jobb och skola	13
Dokumentation 3		A: Samling 13	
Strukturen vid varje kurstillfälle 3		B: Lektionspass: Temadel 13	
Pedagogiska verktyg	5	C: Fika 13	
Fokusföremålet 5		D: Lektionspass: Praktisk svenska 13	
Noteringsboken 5		E: Avslutning 13	
Material 5		Träff 6: Välkommen till Sverige 1	
Några tips till dig som är ledare 5		– seder och bruk	14
Öva uttal 5		A: Samling 14	
Ha kul! 6		B: Lektionspass: Temadel 14	
Ta det lugnt 6		C: Fika 14	
Tema för varje tillfälle 6		D: Lektionspass: Praktisk svenska 14	
Träff 1: Vem är jag?	7	E: Avslutning 14	
A: Samling 7		Träff 7: Välkommen till Sverige 2 –	
B: Lektionspass: Temadel 7		realia	15
C: Fika 7		A: Samling 15	
D: Lektionspass: Praktisk svenska 7		B: Lektionspass: Temadel 15	
E: Avslutning 7		C: Fika 15	
Träff 2: Hem och familj	8	D: Lektionspass: Praktisk svenska 15	
A: Samling 8		E: Avslutning 15	
B: Lektionspass: Temadel 8		Lista över material	16
C: Fika 8		Böcker 16	
D: Lektionspass: Praktisk svenska 8		Spel 16	
E: Avslutning 8		Andra tips 16	
Träff 3: Bo och leva i Sverige	9	Arbetsblad	17
A: Samling 9			
B: Lektionspass: Temadel 9			
C: Fika 9			
D: Lektionspass: Praktisk svenska 9			
E: Avslutning 10			
Träff 4: Fritid och vänner	11		
A: Samling 11			
B: Lektionspass: Temadel 11			
C: Fika 11			
D: Lektionspass: Praktisk svenska 12			
E: Avslutning 12			

Studiecirkeln

Detta studiematerial vänder sig till dem som i studiecirkelform vill hjälpa nyanlända att snabbt komma in i det svenska språket. Det är inte en språkkurs liktydigt med sfi – svenska för invandrare, eller kursen vardagssvenska där man går mer grundligt tillväga utan här tar materialet upp olika vardagssituationer där man som nyanländ kan öva på svenska språket. Man kan öva muntligt eller skriftligt eller båda delar. Cirkelledaren kan anpassa sig efter gruppens sammansättning och prova olika tillvägagångssätt.

Materialet behandlar olika vardagssituationer där man som nyanländ kan öva på svenska språket till exempel i affären, hur man presenterar sig på svenska och andra tillfällen som har med det dagliga livet att göra. Varje tillfälle har en temadel samt en del kallad ”praktisk svenska” där deltagarna på ett kreativt sätt utforskar det svenska språket. Temat kan till exempel vara ”Bo och leva i Sverige” och under temadelen får deltagarna lära sig ord och begrepp som anknyter till detta tema, medan den kreativa verkstaden/språkdelen ger deltagarna en chans att på ett praktiskt sätt utveckla språket. Denna del kan utformas helt efter deltagarnas önskemål och förmåga.

Att träffas regelbundet och ofta är viktigt, dels för att man som nyanländ snabbt ska bekanta sig med det nya språket, dels för att få chansen att träffa andra.

Materialförslagen är tänkta som en guide och inspiration till vidare skapande verksamhet som kan utveckla deltagarnas svenska. Temadelarna kan utvecklas och göras mer omfattande om cirkeldeltagarna redan kommit en bit på väg.

I den praktiska språkdelen ges också utrymme för att arbeta mer koncentrerat med språket för dem som vill. Längst bak i denna handledning finns en materiallista med förslag på länkar som finns tillgängliga på nätet, samt förslag på böcker och annat material som går att använda.

Varje träff följer samma struktur där ett studietillfälle består av 2 studietimmar à 45 minuter.

Varje cirkel måste omfatta minst 9 studietimmar, under minst 3 gånger, med minst 3 unika deltagare.

Dokumentation

Varje tillfälle dokumenteras, och dokumentationen rapporteras in till Bilda efter cirkelns slut.

Strukturen vid varje kurstillfälle

Varje kurstillfälle i denna handledning följer en struktur som är ämnad att fungera som ett stöd för cirkelledare. Denna struktur är dock endast ett förslag, och cirkelledaren kan gärna arbeta efter egna erfarenheter och idéer om cirkelns upplägg.

Strukturen består av ett antal moment, A–E:

A: Samling (5 minuter)

Alla hälsas välkomna. Ett förslag på aktivitet under samlingen är att ledaren berättar något på enkel och tydlig svenska, läser en enkel text för deltagarna och för att ge dem chansen att bekanta sig med det nya språket, och få en känsla av språkme-

lodin. Det är alltid bra att börja med en runda där man tränar frågor och svar samt repeterar och anknyter till det man arbetat med under tidigare tillfällen. Ledaren presenterar också dagens tema.

B: Lektionspass: temadel (40 minuter)

Här kan man arbeta med dagens tema på olika sätt. Ett tema kan vara ”Leva och bo i Sverige”. Till förfogande finns material i form av böcker, spel, samt hemsidor, till exempel digitala spåret, som är en användbar guide med hörövningar och svenska i vardagssituationer.

Som cirkelledare har man också en bra möjlighet att som material använda det som finns i den omedelbara närheten. En digitalkamera är ett utmärkt arbetsredskap. Tillsammans kan man fotografera, skriva ut bilderna på papper och prata och skriva om det man ser på bilden.

C: Fika (10–15 minuter)

Fika är en viktig del av den svenska kulturen, och fungerar också som en samlingsplats för att få tillfälle att reflektera över det man har lärt sig. Man kan under fikapausen även ta tillfället i akt och öva på och nöta in enkla men användbara fraser som till exempel ”Varsågod”, ”Tack så mycket”, ”Vill du ha kaffe eller te?” osv.

D: Lektionspass: praktisk svenska (30 minuter)

Under det här momentet kan man arbeta med språket på ett koncentrerat sätt:

Arbetsbladen samt materiallistan som finns längst bak är tänkta som förslag på vad man kan arbeta mer koncentrerat med.

Spelen är en annan möjlighet att på ett lättsamt sätt utforska det svenska språket. Spelet ”More than one story” fungerar både att spela som det är tänkt, men ledaren kan även använda spelet på andra sätt, till exempel som inledning till ett samtal. Spelen ”Sweden inside out” och ”Vad du borde lärt dig i skolan” fungerar både som ett frågespel och ett roligt sätt att bekanta sig med det svenska språket och samhällsinformationen. Även andra enkla spel som till exempel bingo är trevliga använda för att öva att höra och förstå siffror.

Ledaren kan lägga upp passet hur den vill. De förslag som ges i handledningen är tänkta att finnas som inspiration, men det står ledaren fritt att lägga upp den praktiska delen och ta vara på sin egen och deltagarnas kreativitet.

E: Avslutning (5 minuter)

Samling samt en kort genomgång av vad som har åstadkommits under träffen. Detta ger ledaren ett stöd för den senare dokumentationen.

Pedagogiska verktyg

Fokusföremålet

Ett föremål som kan användas för att skicka runt mellan deltagarna under rundorna.

Noteringsboken

Varje deltagare får vid kursstarten en noteringsbok, där man kan samla sina berättelser och reflektioner, anteckningar och skrivövningar. Boken kan också användas som glosbok för att samla användbara svenska ord och uttryck som man stöter på under studiecirkelns gång. Deltagarna tar med boken till varje tillfälle.

Material

Längst bak i detta häfte finns en materiallista samt några arbetsblad som går att använda sig av. Det är dock upp till ledaren själv att hitta material som hon eller han tror kan passa gruppens sammansättning och förmåga.

Om gruppen till exempel består av analfabeter får man anpassa sig efter cirkelledarens kunskaper och erfarenheter. Alfabetiseringen kan vänta till deltagaren får möjlighet att gå en regelrätt alfabetiseringskurs inom ramen för sfi och då kan cirkeln enbart bygga på muntliga träffar där materialet består av bilder och handfasta reella situationer. Om deltagarna är läskunniga och har kännedom om det latinska alfabetet, anpassar man cirkelns innehåll efter det.

Några tips till dig som är ledare

Studiecirkeln är inte en sfi-utbildning! Det du som ledare i första hand behöver kunna är att behärska svenska språket och kunna prata svenska! Det är alltså inte ett krav att du som ledare är utbildad lärare. De som kommer till Sverige behöver kunna de mest nödvändiga fraserna för att klara sig i sitt nya land. De flesta vill börja prata och öva sin svenska så fort som möjligt, så nöt in fraserna gång på gång så deltagarna får en chans att komma ihåg det nya. Använd de kunskaper och erfarenheter du har! Är du duktig på någon typ av hantverk kan du till exempel integrera det i din undervisning, och har ni matlagningsmöjligheter kan ni till exempel laga olika maträtter från olika kulturer som ett inslag i integrationsarbetet.

Öva uttal

För att underlätta för vidare studier och träning i svenska är det bra att satsa en del tid på ett bra uttal. Svenskan har till skillnad från exempelvis arabiska ett större antal vokalljud. De ligger nära varandra i munnen och det kan vara svårt att skilja dem åt. Varje vokal har dessutom en lång och en kort variant där den korta i allmänhet åtföljs av ett långt konsonantljud. Det är bra att koncentrera sig på det långa ljudet – vokalen eller konsonanten i ett ord – det ger en bra grund för vidare träning i svenskans unika språkmelodi.

Så öva vokaler mycket. Till hjälp kan man använda små speglar och försöka imitera lärarens sätt att forma munnen. Öva med hjälp av korta enkla ord och ord där inte krångliga konsonantkombinationer stör koncentrationen. Förbered gärna även korta texter med enkla meningsbyggnader för deltagarna att läsa högt. Att deltagarna får öva på korta enkla texter kan vara något som återkommer vid varje tillfälle.

Det kan också vara ett tips att lära sig något om de språk som talas i gruppen för att lättare kunna hjälpa deltagarna. Hur många vokalljud finns det? Hur uttalar man olika konsonantljud? Deltagarnas namn är bra övningsobjekt och det stärker också kontakten mellan ledaren och deltagaren när man övar varandras språk. På wikipedia finns i allmänhet bra instruktioner om olika språkljud – men roligare är att lära av varandra!

Engagera dig, men inte så mycket att du tar slut.

De som kommer bär ofta med sig fruktansvärda minnen och upplevelser. Många vill ha hjälp med sin sociala situation, och det är viktigt att du som ledare kan sätta gränsen för hur mycket du kan och vill engagera dig. Det är vanligt att man som ledare och medmänniska engagerar sig i sina nyfunna vänners situation och livsöden. Dock finns det en risk att man engagerar sig för mycket på ett personligt plan vilket kan vara mycket utmattande. Du hjälper först och främst till med språkträning och samhällsinformation. Lägg engagemanget på den nivå du orkar och klarar.

Det är viktigt att du som ledare orkar också.

Ha kul!

Språkträning i studiecirkel är som sagt inte sfi-undervisning, och du har inte några krav på dig att betygsätta dina deltagare. Se därför till att ni genomför studiecirkeln på ett lekfullt sätt, gärna med mycket prat och sparsamt med teori. Studiecirkeln erbjuder ett andningshål och något att göra för personer som annars kanske inte har så mycket att göra på dagarna mer än att vänta.

Ta det lugnt

Det är en tuff utmaning att ta in ett nytt språk med allt vad det innebär. Det är lätt att man som ledare vill att deltagarna ska få med sig så mycket som möjligt, eftersom ni inte träffas så många gånger trots allt. Istället för att försöka klämma in så mycket som möjligt under ett lektionstillfälle kan du hellre ge en hemläxa tills ni ses nästa gång. Då får deltagarna en chans att repetera och lära sig det ni gått igenom.

Tema för varje tillfälle

Kursen är tematiskt utformad med hänsyn till vad man som nyanländ snabbt kan behöva hjälp med. Avsnitten är endast tänkta som en guide och riktlinje, och om ledaren tycker att något saknas, eller om gruppen behöver arbeta med ett tema flera gånger står det ledaren fritt att omforma detta efter gruppens behov. Meningen med temat är att det ska fungera som ett förslag och ett stöd. Innehållet i temat går från det lilla till det stora, från den enskilda personen till samhället i stort.

De teman vi arbetar med är följande:

- 1: Vem är jag?
- 2: Hem och familj
- 3: Bo och leva i Sverige
- 4: Fritid och vänner
- 5: Jobb och skola
- 6: Välkommen till Sverige 1 – seder och bruk
- 7: Välkommen till Sverige 2 – realia

Träff 1: Vem är jag?

A: Samling (5 minuter)

Hälsa alla välkomna när de kommer. Alla får en namnlapp. Deltagarna får sätta sig i cirkeln. Vid första tillfället kan det vara bra att göra en kort runda på ca 5 minuter, så att alla får en chans att ta plats med sin röst i rummet. Ett förslag är att man presenterar sig med sitt namn.

Ledaren kan sedan spela ett musikstycke, läsa en kort text eller berätta något på ett livfullt sätt för att deltagarna så fort som möjligt ska få en chans att få bekanta sig med det nya språkets satsmelodi.

B: Lektionspass: Temadel (40 minuter)

Arbeta med enklare fraser. Vid första tillfället kan det till exempel vara lämpligt att berätta vad alla heter, så att deltagarna snabbt kan bekanta sig med varandra. Om man vill kan man använda fokusföremål. Den som håller i föremålet säger: ”Jag heter...” och skickar sedan vidare föremålet till nästa deltagare med frågan: ”Vad heter du?” som får berätta:

”Jag heter...” och så vidare. Ni kan också berätta varifrån ni kommer. ”Jag heter ... och jag kommer från ...”

Förslag på material för denna träff:

- Migrationsverkets ordlista som är översatt till en rad olika språk. Länken till denna ordlista finns i materiallistan längst bak i detta häfte.
- Bildordboken *Tala Svenska Direkt*
- *Uttalsboken*

C: Fika (10–15 minuter)

D: Lektionspass: Praktisk svenska (30 minuter)

Exempel på övningar:

- Börja gärna redan vid första tillfället att öva uttal och språkmelodi. Härmningsmetoden är oftast den bästa och enklaste.
- Arbeta med vokaler och därefter hela alfabetet, siffror, år, årstider, månaderna, veckodagarna, klockan (timmar, minuter) samt siffror.

Arbetsblad finns bland annat längst bak i detta häfte, men finns också i litteratur som *Tala svenska direkt*. Inspiration finns också att hämta på till exempel *Digitala Spåret* och olika Youtube-filmer. Med hjälp av inspirationen kan man tillverka egna övningar eller arbetsblad. Klockan övar man enklast med hjälp av en enkel billig väggklocka.

E: Avslutning (5 minuter)

Deltagarna kan under en snabbunda gå igenom vad som har åstadkommit under tillfällets gång. Ta tillfället i akt att under rundan ställa frågor och repetera/öva in de mest grundläggande fraserna. Repetitionen fungerar också som ett stöd för cirkelledarens senare dokumentation.

Träff 2: Hem och familj

A: Samling (5 minuter)

Presentera dagens tema. Ledaren kan läsa en kort text, till exempel en dikt, för att ge deltagarna en chans att lyssna till och bekanta sig med det nya språket. Ett tips kan vara en barnramsa som ofta har en tydlig rytm. Försök påpeka att det inte är viktigt att förstå orden och meningen med ramsan – utan att det är språkmelodin (musiiiiiken) som är i fokus.

B: Lektionspass: Temadel (40 minuter)

Exempel på övningar:

- Presentera vad olika familjemedlemmar heter på svenska och deras funktion i familjen, men ta inte allt på en gång och undvik det som känns oviktigt.
- Presentera olika ord i hemmet. Ord du kan använda är ord för mat och matlagning, hemmets olika rum, fönster, dörr osv.
- Använd fraser från förra tillfället och låt deltagarna bygga vidare på dessa.

Exempel på litteratur:

- Tala svenska direkt, avsnitt om familj, släktingar, lägenhet/ boende och olika matvaror
- Digitala spåret, länk i materiallistan längst bak

C: Fika (10–15 minuter)

Om ni fikar är ett trevligt förslag att fästa post-it-lappar vid olika saker, till exempel ”ost” ”tomat”, ”paprika”, ”bröd”, ”te”, ”kaffe” och så vidare. Detta ger deltagarna en chans att bekanta sig med de svenska orden i ett naturligt sammanhang och få nya ord till sitt svenska ordförråd. Ni kan också använda fikapausen som ett tillfälle att öva användbara fraser som ”Kan du skicka sockret, tack?” ”Öppna fönstret, är du snäll!”

D: Lektionspass: Praktisk svenska (30 minuter)

Exempel på uppgifter:

Gå igenom vanligt förekommande ord i affären, i hemmet och så vidare, och öva på att uttala dem.

- Presentera olika pronomen och deras funktion. Gärna med hjälp av den tidigare presentationsrundan och frågor som ”Vad heter han?”; ”Vad heter hon?”; ”Varifrån kommer ni?” etc.
- Presentera ett antal vanliga svenska verb och börja gärna med presensformen som är den form lexikonet Lexin använder som uppslagsform.
- Arbeta vidare med vokaler, alfabetet och uttal.
- Arbeta med ord som enkla vardagsföremål, färger, former och så vidare.
- Arbeta med adjektiv och deras motsatser (till exempel stor-liten, lång-kort).

E: Avslutning (5 minuter)

Deltagarna sätter sig i cirkeln. Alla får chans att reflektera över dagen och vad de har lärt sig under lektionspasset.

Träff 3: Bo och leva i Sverige

A: Samling (5 minuter)

Deltagarna hälsas välkomna och sätter sig i cirkeln. Ledaren läser till exempel en kort text, spelar ett musikstycke. En runda med ett fokusföremål där alla får säga något, fråga eller repetera något från förra tillfället är också en bra början.

B: Lektionspass: Temadel (40 minuter)

Dagens ämne presenteras. Ledaren börjar med att berätta om hur det är att bo och leva i Sverige. Vi fortsätter med övningar som har med det praktiska livet att göra.

Exempel på övningar:

- Ord i hemmet: matlagning, inköpslista, verktyg, hos doktorn och så vidare.
- Ord och begrepp som man kan stöta på när man går till arbetsförmedlingen, affären och så vidare.
- Gå igenom ord och uttryck som har med resande att göra: ”Vad kostar en biljett till...?”, ”Går den här bussen till...?” ”När går tåget till...?” ”Tåget går om fem minuter” och så vidare.
- Sopsortering är en viktig företeelse i Sverige och är ofta en källa till konflikter. Ta med olika saker från din egen sortering hemma och öva ord och sortering. Besök gärna en återvinningsstation om det är möjligt.
- Titta på filmen *Om Sverige* eller bitar ur den och diskutera. Faktainformation av det här slaget kan vara bra att få på modersmålet om man inte redan har kommit ganska långt i språket. Om man inte vill ta tid med detta under cirkeln kan man visa hur man hittar informationsmaterialet på webben och be deltagarna titta på egen hand.

C: Fika (10–15 minuter)

D: Lektionspass: Praktisk svenska (30 minuter)

Exempel på övningar:

- Fortsättning på uttalsregler.
- Verb: presens och enkla verb i förfluten tid.
- Man kan använda spel för barn, skriva på tavlan eller använda kort med bokstäver som går att bilda till ord. Om man vill använda internet finns flera sidor att tillgå, bland annat www.digitalaspåret.se och www.informationsverige.se.

Det finns också massor av filmklipp om Sverige och svenskarna på YouTube att använda men välj med omsorg.

- Arbeta med en karta över Sverige. Vad heter de viktigaste platserna? Hur ser den närmaste omgivningen ut? Kan man hitta vägen i staden eller orten? Hur använder man kollektivtrafiken?
- Titta på filmen *Om Sverige*, en film som handlar om hur det är att leva i Sverige. Filmen finns på flera olika språk, så man kan börja med att titta på filmen på sitt hemspråk och sedan se filmen på svenska.
- Arbeta med kalendern: veckodagar, månader, klockan.

E: Avslutning (5 minuter)

Deltagarna samlas i cirkeln. Med början av ledaren går man igenom vad som var lärorikt under dagen. Försök att gemensamt gå igenom och minnas vad som åstadkommits under dagen. Öva fraser som "Hej då", "Ha det så bra" "Vad ska du göra ikväll?" eller någon annan trevlig avslutning som knyter an till början av detta cirkeltillfälle.

Träff 4: Fritid och vänner

A: Samling (5 minuter)

Ledaren hälsar alla välkomna och deltagarna sätter sig i cirkeln. Om man vill kan man läsa en kort text på enkel och tydlig svenska eller berätta något för att deltagarna ska få en chans att bekanta sig med det nya språket.

Bokförlaget Vilja har på kort tid gett ut en mängd böcker på lättläst svenska. Man använder sig numera av fem olika nivåer av lättläst; extra small, small, medium, large och extra large. Böckerna med beteckningen XS har mycket korta texter till en bild och en sida med bild och ord i kombination som en bildordbok. Många handlar om praktiskt vardagsliv i Sverige. Fördelen med dessa böcker är att de vänder sig till vuxna människor och har ett vuxet tilltal. En del behandlar levnads-sätt och värderingar som det kan vara bra att bli bekant med. Om dessa böcker inte finns på biblioteket, kan man med fördel be att de köps in och då gärna med ljudskiva till.

Ett annat tips: om cirkeldeltagarna har små barn kan de låna böcker med bilder på biblioteket. Kanske finns samma bok både på svenska och på deltagarens moders-mål. Att läsa barnböcker är ett sätt att bekanta sig med det nya landets gemensam-ma värdegrund och vad man vill att barnen som växer upp ska få för värderingar. Men se upp med att språket i barnböcker inte alltid är vad man kallar lätt svenska.

B: Lektionspass: Temadel (40 minuter)

Fritiden är viktig för att vi ska få en chans till välbehövlig rekreation. Vad gör vi på fritiden?

Exempel på övningar:

- Dela ut en lista på olika fritidsaktiviteter och vad de heter. I Sverige är det till exempel populärt med vintersport. Berätta vad ni gör på fritiden. Var träffar ni vänner? När träffas ni och vad brukar ni göra tillsammans?
- Spela något av spelen som finns att tillgå. Några spel finns listade i materiallistan längst bak.
- Gå igenom populära fritidssysselsättningar, som exempelvis olika sporter eller musikutövning. Ni kan öva ord på olika instrument, olika verb som springa, hoppa, dansa, jogga, spela, leka, med flera.
- Många svenskar tycker om att gå i skogen på fritiden. Kanske detta kan vara ett tillfälle att ta upp allemansrätten. Om möjlighet finns kan ni göra en utflykt. Deltagarna får då chansen att lära sig ett antal ord från skog och mark samt få en inblick i den svenska floran och faunan.

Exempel på material:

- *Tala svenska direkt*, avsnitt om natur och djur i Sverige

C: Fika (10–15 minuter)

Ledaren dukar upp fika en stund innan temadelen avslutas. Kanske kan man vid fikabordet även lägga fram enklare kokböcker, böcker om naturen, lättlästa böcker några bilderböcker för barn, instrument och så vidare.

D: Lektionspass: Praktisk svenska (30 minuter)

Exempel på övningar:

- Gå igenom ord och uttryck som förekommer i hemmet och på fritiden.
- Gå igenom användbara fraser för att gå till kaféet, till biblioteket, till doktorn, resor och så vidare.

Förslag på material:

- Tala svenska direkt
- Lättlästa böcker

E: Avslutning (5 minuter)

Sätt er i cirkeln, och reflektera över vad ni har lärt er idag. Gå igenom vad ni gjorde. Det ger dig som ledare en chans att komma ihåg vad som ska dokumenteras.

Träff 5: Jobb och skola

A: Samling (5 minuter)

Deltagarna hälsas välkomna och sätter sig i cirkeln. Ledaren läser en kort text, spelar ett musikstycke eller något annat som samlar gruppen och ger deltagarna en chans att landa. När koncentrationen infunnit sig kan man ta en runda med ett fokusföremål för att öva på att prata och använda det språk man tillägnat sig.

B: Lektionspass: Temadel (40 minuter)

Exempel på övningar:

- I filmen Om Sverige finns ett avsnitt om ”Att försörja sig och utvecklas i Sverige”, vilket kan vara till hjälp för vidare diskussion om arbete och utbildning i Sverige.
- Gör ett rollspel om en tänkt anställningsintervju. Deltagarna får berätta om sina kompetenser, så att de senare kan utveckla ett CV som de kan ha vid aktuella anställningsintervjuer.
- Gå igenom ord och uttryck som kan förekomma på en arbetsplats. Fråga deltagarna vad de har jobbat med, och hjälp dem att översätta de ord som kommer upp.

C: Fika (10–15 minuter)

D: Lektionspass: Praktisk svenska (30 minuter)

Exempel på övningar:

- Presentera en ordlista med ord på olika yrken och ord som kan komma till användning i olika arbetssituationer. Om man till exempel jobbar på kafé: ”kaffe”, ”smörgås” ”det blir 28 kronor” och så vidare.
- Fråga deltagarna vad de arbetar med/är utbildade till. Hjälp till att konstruera användbara fraser utifrån dessa arbeten.
- För dem som vill: Arbeta vidare med alfabetet, uttal och fraser. Använd till exempel det du hittar på www.digitalaspåret.se eller i de lättaste böckerna från Vilja. Repetera klockan, månader, dagar och så vidare.
- Låt deltagarna läsa enkla texter och hjälp till med uttalet. Prova att öva på att lära in den enkla texten utantill och återberätta den för att få till ett naturligare tonfall. Det kan vara ett bra studietekniskt tips inför framtida språkstudier.

E: Avslutning (5 minuter)

Sätt er i cirkeln. Reflektera över vad som gick bra idag, och vad som var extra lärorikt. Repetera gärna några extra användbara fraser. Om tid finns, kan ni läsa en dikt, sjunga en sång eller läsa en kort text. Kanske deltagarna själva kan läsa en enklare text på svenska?

Träff 6: Välkommen till Sverige I

– seder och bruk

A: Samling (5 minuter)

Ledaren hälsar välkommen och alla sätter sig i cirkeln. Ledaren läser en text. Denna gång kan det passa med en text om en högtid som är nära förestående, till exempel julen. Visa gärna bilder som kan underlätta förståelsen.

B: Lektionspass: Temadel (40 minuter)

Exempel på övningar:

- Vi diskuterar typiska svenska företeelser som kan vara svåra för den nyanlände att förstå vid första anblicken. (Varför sjunger man ”små grodorna” till exempel?)
- Gå igenom högtider och hur vi firar dem. Påsk, midsommar, nationaldag, Lucia, jul. Vad äter man? Vad gör man? Varför firar vi vissa högtider?
- Låt deltagarna presentera sina egna högtider.
- Spelet *Sweden inside out* erbjuder ett roligt sätt att bekanta sig med svenska seder och bruk om cirkeldeltagarna kan engelska.
- I boken *Tala svenska direkt* finns avsnitt om högtider.

C: Fika (10–15 minuter)

Om möjlighet finns kan det vara roligt att duka fram en minivariant av ett traditionellt svenskt smörgåsbord, eller åtminstone presentera några särskilt svenska ingredienser som exempelvis knäckebröd, kantareller, västerbottensost, sill eller någon annan typisk svensk smak. Köttbullar kan man göra på nötfärs om det behövs. Kanske kan deltagarna till detta lektionspass ta med sig något typiskt från sitt eget hemland?

D: Lektionspass: Praktisk svenska (30 minuter)

Exempel på övningar:

- Presentera ”Små grodorna”, ”Nu är det jul igen” eller annan traditionell rolig sång. Troligen finns filmer på Youtube att visa.
- Gå igenom året och de högtider som finns under året.
- Kan deltagarna minnas vad månaderna heter? Placera högtiderna vid rätt månader.
- Var och en som vill kan få arbeta vidare med alfabetet, grammatik eller annat som man kommit vidare med.

E: Avslutning (5 minuter)

Deltagarna får sätta sig i cirkeln och berätta vad som var lärorikt idag. Kanske vill de berätta vad de tycker är det konstigaste de har stött på i Sverige? Vad tycker de om svenskarna och deras seder?

Träff 7: Välkommen till Sverige 2 – realia

A: Samling (5 minuter)

Ledaren hälsar välkommen och deltagarna sätter sig i cirkeln. Deltagarna kan ges chansen att berätta om hur de upplever Sverige. Vad vet de om Sveriges geografi? Vilka städer finns i Sverige? Använd karta, både över Sverige och världen.

B: Lektionspass: Temadel (40 minuter)

Exempel på övningar:

- 8 sidor är ett tidning med lättlästa nyheter på svenska. Använd artiklarna till att läsa, stryka under ord och diskutera innehållet. Tidningen finns även på internet.
- Spela spelet *Sweden inside out*.
- Presentera Sverige och hur det ser ut geografiskt. Flora och fauna i Sverige.
- Titta på de största städerna i Sverige. Kanske ni kan göra hörövningar med olika svenska dialekter?
- Gå igenom Sverigekartan och presentera djur och natur i olika delar av Sverige. Kanske kan ni ta med en bok om vilda djur i Sverige? Är de farliga för människor eller inte?

C: Fika (10–15 minuter)

Om möjlighet till fika finns kan det även denna gång vara roligt att presentera något typiskt svenskt fika. Vad sägs om blåbärspaj, sju sorters kakor, kaffe och svart vinbärssaft som avslutning?

D: Lektionspass: Praktisk svenska (30 minuter)

Exempel på övningar:

- Ge deltagarna chansen att få repetera olika saker som de lärt sig under kursen.
- Förse deltagarna med blad med användbara fraser som de kan komma att stöta på under sin nya tid i Sverige. Gör det gärna som rollspel eller som levande affär.
- Fortsätt med 8 *sidor*.
- Spela något trevligt spel eller lägg ett pussel som avslutning.
- Frågestund: eftersom det är sista gången kan ledaren ge deltagarna chansen att ställa frågor om sitt nya hemland.

E: Avslutning (5 minuter)

Deltagarna sätter sig i cirkeln. Eftersom det är sista gången, kan det vara bra att ta en stund och reflektera över hur deltagarna upplevt kursen, vad som har varit bra och om de saknar något. Detta är värdefull feedback för att kunna förbättra till nästa kurs.

Lista över material

Böcker

- Grammatikbok: *Målgrammatiken*, Åke Viberg m fl. Natur & Kultur. Finns förutom på svenska på 18 olika språk.
- Lättläst litteratur från bokförlaget Vilja och LL-förlaget

Olika böcker för sfi kan tjäna som inspiration.

- *Tala svenska direkt*, en bildordbok – Ellen Hanssen
- *Mål 1* – Anette Althén
- *Framåt* – Margareta Mörling
- *Bra början 1* – *Svenska för vuxna invandrare* – Lena Sundberg-Holmberg, Gunnar Hellström
- *SFI-boken* – Fredrik Harstad, Jenny Hostetter
- *Om Sverige*. Samhällsinformation för nyanlända som finns på en rad olika språk och som film.
[www.informationsverige.se/Svenska/Samhalle/Sidor/Boken-Om-Sverige%](http://www.informationsverige.se/Svenska/Samhalle/Sidor/Boken-Om-Sverige%20)

Spel

- Libers övningar i sfi – kommunikativa spel
- Bildas kortlek *More than one story*
- *Story Cubes*
- *Rappa på!* (Ett spel för barn)
- *Memoryspel* (Memory kan man tillverka själv med egna bilder från studiecirkeln och laminera.)
- *Bingo*

Andra tips

- *8 sidor* – Lättlästa nyheter, finns på nätet och i tryckt form.
www.8sidor.se
- Digitala spåret. www.digitalasparet.se
- Vanligaste svenska orden
http://larare.at/svenska/moment/lingvistik/vanligaste_orden_i_svenska_spraket.html#v1
- Migrationsverket – *Liten ordlista* (översatt till en rad olika språk)
http://www.migrationsverket.se/download/18.5e83388f141c129ba6313c20/1381926464627/ordlista_ar.pdf
- Applikationer att ladda ner till mobiltelefon, exempel: Lär dig svenska med Babbel, Fabulo etc.
- Länsstyrelsernas gemensamma portal för samhällsinformation till nyanlända
www.informationsverige.se
- *Meningsfull väntan* – korta animerade filmer, studiehandledning, arbetsblad
www.meningsfullvantan.se

Arbetsblad

Innehåll arbetsblad

	Sid	
Arbetsblad 1a	Siffror	19
Arbetsblad 1b	Skriv siffror och tal med bokstäver	20
Arbetsblad 2a	Alfabetet	21
Arbetsblad 2b	Bokstäver	22
Arbetsblad 3	Veckodagar, månader, årstider, år, datum	23
Arbetsblad 4	Famljens medlemmar	24
Arbetsblad 5a	Dialoger	25
Arbetsblad 5b	Dialoger – uttal	26
Arbetsblad 5	Pronomen, genus	27

Arbetsblad 1a

Siffror

0	noll	21	tjugoett
1	ett	22	tjugotvå
2	två	30	trettio [tretti]
3	tre	31	trettioett [trettiett]
4	fyra	40	fyrtyio [förti]
5	fem	50	femtio [femti]
6	sex	60	sextio [sexti]
7	sju	70	sjuttio [sjutti]
8	åtta	80	åttio [åtti]
9	nio	90	nittio [nitti]
10	tio	100	hundra
11	elva	150	hundrafemtio
12	tolv	200	tvåhundra
13	tretton		
14	fjorton	1000	tusen
15	femton	10 000	tiotusen
16	sexton	100 000	hundrausen
17	sjutton	1000 000	en miljon
18	arton	2000 000	två miljoner
19	nitton		
20	tjugo		

Arbetsblad 1 b

Skriv siffror och tal med bokstäver

0	_____	21	_____
1	_____	22	_____
2	_____	30	_____
3	_____	31	_____
4	_____	40	_____
5	_____	50	_____
6	_____	60	_____
7	_____	70	_____
8	_____	80	_____
9	_____	90	_____
10	_____	100	_____
11	_____	150	_____
12	_____	200	_____
13	_____	1000	_____
14	_____		
15	_____	10 000	_____
16	_____	100 000	_____
17	_____	1000 000	_____
18	_____	2 000 000	_____
19	_____		
20	_____		

Arbetsblad 2a

Alfabetet

Aa	Bb	Cc	Dd	Ee
Ff	Gg	Hh	Ii	Jj
Kk	Ll	Mm	Nn	Oo
Pp	Qq	Rr	Ss	Tt
Uu	Vv	Ww	Xx	Yy
Zz	Åå	Ää	Öö	

Vokaler:

a o u å e i y ä ö

Konsonanter:

b c d f g h j k l m n p q r s t v x z

Arbetsblad 2b

Bokstäver

Man skriver	Man säger
a	[a]
b	[b]
c	[se]
d	[de]
e	[e]
f	[f]
g	[g]
h	[h]
i	[i]
j	[ji]
k	[kå]
l	[el]
m	[em]
n	[en]
o	[o]
p	[pe]
q	[ku]
r	[ärr]
s	[ess]
t	[te]
u	[u]
v	[ve]

Man skriver	Man säger
w	[dubbelve]
x	[eks]
y	[y]
z	[säta]
å	[å]
ä	[ä]
ö	[ö]

Arbetsblad 3

Veckodagar, månader, årstider, år, datum

En vecka

En vecka har sju dagar

måndag
tisdag
onsdag
torsdag
fredag
lördag
söndag

År

1900 nittonhundra
1901 nittonhundraett
1950 nittonhundrafemtio
1999 nittonhundranittionio
2001 tjugohundraett, tvåusenett
2007 tjugohundrasju, tvåtusensju
2016 tjugohundrasexton,
tvåtusensexton

Ett år

Ett år har tolv månader

januari
februari
mars
april
maj
juni
juli
augusti
september
oktober
november
december

Datum

Exempel:

Idag är det den 5 september 2016.
2016-09-05

Jag fyller år den 15/8.

Ska vi gå på fotbollsmatch den 3 juni?

Öva på att uttala datum, år och månader.
Öva på ordningstalen.

Årstider

vår Det är vår i mars, april och maj.
sommar Det är sommar i juni, juli och augusti
höst Det är höst i september, oktober och november
vinter Det är vinter i december, januari och februari

Arbetsblad 4

Familjens medlemmar

Skriv på ditt språk

en familj _____

en släkt _____

en mamma/en mor _____

en pappa/en far _____

barn _____

en son _____

en dotter _____

syskon _____

en mormor _____

en morfar _____

en farmor _____

en farfar _____

ett barnbarn _____

en faster _____

en farbror _____

en morbror _____

en moster _____

en svärmor _____

en svärfar _____

en kusin _____

Öva

Rita gärna en släkttavla för att visa de inbördes relationerna mellan familjens och släktens medlemmar.

Arbetsblad 5 a

Dialoger

Lyssna, läs, öva och prata

- Hej!
- Hej!
- Hej!
- Hej, hej!

- Hej!
- Hejsan!
- Hur är det? [Hur e de?]
- Bra, tack. Och du? [Å du?]
- Bara fint, tack.

- Hej!
- Hej! Hur är det?
- Tack, bara bra, och hur är det med dig?
- Bara fint.
- Ha det så bra! Vi ses!
- Ha det bra själv! Hej då!
- Hej, hej!

- Varsågod!
- Tack.
- Här, varsågod!
- Tack, tack!

- Lina:** - Hej! Jag heter Lina. Vad heter du?
- Hassan:** - Jag heter Hassan.
- Lina:** - Jag kommer från Sverige? Varifrån kommer du?
- Hassan:** - Jag kommer från Irak.

- Helin:** - Hej! Jag heter Helin! Vad heter du?
- Josef:** - Jag heter Josef.
- Helin:** - Var kommer du ifrån?
- Josef:** - Jag kommer från Eritrea. Och du? Vilket land kommer du ifrån?
- Helin:** - Jag kommer från Iran. Vilka språk pratar du?
- Josef:** - Jag pratar tigrinja, engelska och lite svenska.
Och vilka språk pratar du?
- Helin:** - Jag pratar svenska, persiska, kurdiska och engelska.

?

vad
var
varifrån
vilken/vilket/vilka

vilket land?
vilka språk?

Arbetsblad 5 b

Dialoger – uttal

Lyssna, läs, öva och prata

- Hej!
– Hej!
- Hej!
– Hej, hej!

- Hej!
– Hejsan!
– Hur ä det? [Hur e de?]
– Bra, tack. Och du? [Å du?]
– Bara fint, tack.

- Hej!
– Hej! Hur ä det?
– Tack, bara bra, och hur ä det med dig? [de]
– Bara fint.
– Ha det så bra! Vi ses!
– Ha det bra själv! Hej då!
– Hej, hej!

- Varsågod!
– Tack.
- Här, varsågod!
– Tack, tack!

- Lina:** – Hej! Jag heter Lina. Vad heter du?
Hassan: – Jag heter Hassan.
Lina: – Jag kommer från Sverige? Varifrån kommer du?
Hassan: – Jag kommer från Irak.

- Helin:** – Hej! Jag heter Helin! Vad heter du?
Josef: – Jag heter Josef.
Helin: – Var kommer du ifrån?
Josef: – Jag kommer från Eritrea. Och du? Vilket land kommer du ifrån?
Helin: – Jag kommer från Iran. Vilka språk pratar du?
Josef: – Jag pratar tigrinja, engelska och lite svenska.
Och vilka språk pratar du?
Helin: – Jag pratar svenska, persiska, kurdiska och engelska.

?
vad
var
varifrån
vilken/vilket/vilka

vilket land?
vilka språk?

Arbetsblad 6

Pronomen, genus

En familj

Jag heter Mikael Jonsson. Jag har en fru. Hon heter Emma Jonsson.

Vi har två barn, en pojke och en flicka. Han heter Oskar och hon heter Sofia.

Oskar är fem år och Sofia är snart ett år.

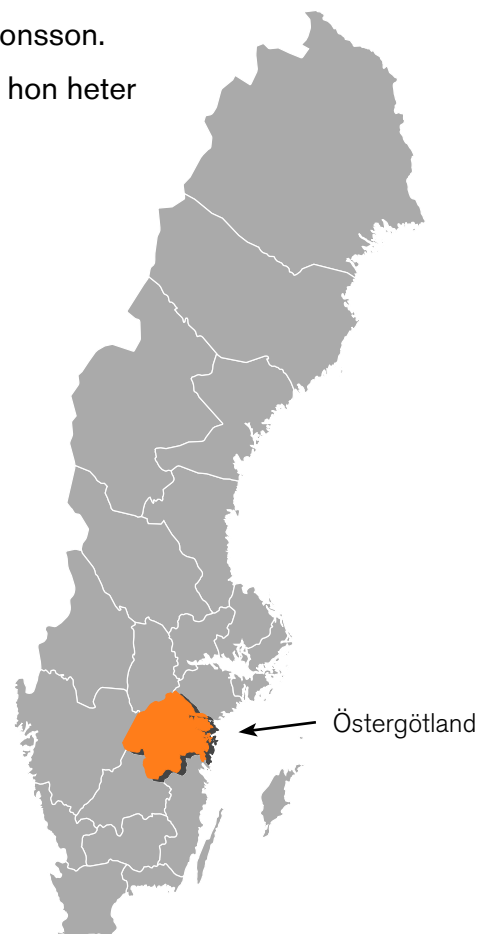
De går i förskolan.

Jag är polis och min fru Emma är lärare.

Vi har också en hund. Den heter Rex.

Vi bor i en lägenhet i ett hus. Det ligger på Storgatan i Linköping.

Linköping är en stad. Den ligger i Östergötland.

Skriv pronomen

Emma och Mikael har en pojke. _____ heter Oskar.

De har också en flicka. _____ heter Sofia

Mikael har en fru. _____ heter Emma.

Emma har en man _____ heter Mikael.

Emma och Mikael har två barn. _____ heter Oskar och Sofia.

De bor i ett hus. _____ ligger på Storgatan.

Linköping är en stad. _____ ligger i Östergötland.
